

Mat

Chapter 9

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

1 Καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον, διεπέρασεν καὶ ἦλθεν
Lan sasampunipun-minggah dhateng prau, Panjenenganipun-nyabrang lan rawuh
[G2532](#) [G1684](#) [G1519](#) [G4143](#) [G1276](#) [G2532](#) [G2064](#)
εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.
dhateng ing-piyambak kutha.
[G1519](#) [G3588](#) [G2398](#) [G4172](#)

Gusti Yesus tumuli minggah ing prau banjur nyabrang lan rawuh ing kutha palerebane.

2 Καὶ ἰδοῦ, προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ
Lan lah, tiyang-ngaturaken dhumateng-Panjenenganipun tiyang-lumpuh wonten-ing
[G2532](#) [G3708](#) [G4374](#) [G0846](#) [G3885](#) [G1909](#)
κλίνης βεβλημένον; καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν
paturon dipun-selehaken; lan sasampunipun-mirsani - Gusti-Yésus ing-kapitadosan
[G2825](#) [G0906](#) [G2532](#) [G3708](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3588](#) [G4102](#)
αὐτῶν, εἶπεν τῷ παραλυτικῷ, Θάρσει, τέκνον; ἀφίενταί
tiyang-punika, ngandika dhateng-tiyang-lumpuh, Tatanena-manahipun, putra; kaapunten
[G0846](#) [G3004](#) [G3588](#) [G3885](#) [G2293](#) [G5043](#) [G0863](#)
σου αἰ ἁμαρτίαι.
panjenengan - dosa-dosa.
[G4771](#) [G3588](#) [G0266](#)

Banjur ana wong lumpuh nggluntung ing paturon diusung disowanake menyang ing ngarsane. Bareng Gusti Yesus mirsa pangandele wong-wong iku, nuli ngandika marang kang lumpuh: "He, ngger, sing enak bae atimu, dosamu wus kaapura."

3 καὶ ἰδοῦ, τινες τῶν γραμματέων εἶπαν ἐν ἑαυτοῖς,
lan lah, sawetawis saking-para-ahli-Torét ngendika wonten-ing manahipun-piyambak,
[G2532](#) [G3708](#) [G5100](#) [G3588](#) [G1122](#) [G3004](#) [G1722](#) [G1438](#)
Οὗτος βλασφημεῖ!
Tiyang-punika nyenyamah!
[G3778](#) [G0987](#)

Lah tumuli ana ahli Toret sawatara sing padha ngunandika: "Wong iku nyenyamah Gusti Allah."

4 καὶ εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν,
lan sasampunipun-mangretos - Gusti-Yésus - panggalhipun tiyang-punika,
[G2532](#) [G1492](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3588](#) [G1761](#) [G0846](#)
εἶπεν, Ἴνα Κένγιν-menapa τί ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς
ngandika, Kénging-menapa menapa panjenengan-manggalih awon wonten-ing -
[G3004](#) [G2443](#) [G5101](#) [G1760](#) [G4190](#) [G1722](#) [G3588](#)
καρδίαις ὑμῶν?
manah panjenengan?
[G2588](#) [G4771](#)

Nanging Gusti Yesus mirsa kang dadi panggraitane wong-wong mau, mulane banjur ngandika: "Yagene kowe padha duwe panggraita kang ala ana ing atimu?"

5 τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ἄφίενταί σου αἱ
 menapa amargi runika langkung-gampil, ngandika, Kaarunten panjenengan -
[G5101](#) [G1063](#) [G1510](#) [G2123](#) [G3004](#) [G0863](#) [G4771](#) [G3588](#)
 ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν. Ἔγειρε καὶ περιπάτει?
 dosa-dosa, utawi ngandika, Wungunipun lan lumampaha?
[G0266](#) [G2228](#) [G3004](#) [G1453](#) [G2532](#) [G4043](#)

| Gampang endi kandha: Dosamu wus diapura, karo kandha: Ngadega lan lumakua?

6 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς
 supados nanging panjenengan-mangretos bilih pangwaos kagungan - Putraning
[G2443](#) [G1161](#) [G1492](#) [G3754](#) [G1849](#) [G2192](#) [G3588](#) [G5207](#)
 τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας; τότε λέγει
 - Manungsa wonten-ing - bumi ngarunten dosa: lajeng ngandika
[G3588](#) [G0444](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#) [G0863](#) [G0266](#) [G5119](#) [G3004](#)
 τῷ παραλυτικῷ, Ἐγερθεῖς, ἄρόν σου τὴν κλίνην, καὶ ὕπαγε
 dhateng- tiyang-lumpuh, Wungunipun, pikula panjenengan - paturon, lan kesaha
[G3588](#) [G3885](#) [G1453](#) [G0142](#) [G4771](#) [G3588](#) [G2825](#) [G2532](#) [G5217](#)
 εἰς τὸν οἶκόν σου.
 dhateng - griya panjenengan.
[G1519](#) [G3588](#) [G3624](#) [G4771](#)

| Nanging supaya kowe padha sumurup, yen Putraning Manungsa duwe panguwasa ngapura dosa ana ing bumi iki," -- banjur ngandika marang kang lumpuh --: "Ngadega, paturonmu angkat lan muliha!"

7 καὶ ἐγερθεῖς, ἀπήλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
 lan sasampunipun-wungu, késah dhateng - griya piyambakipun.
[G2532](#) [G1453](#) [G0565](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3624](#) [G0846](#)

| Wonge iya banjur ngadeg lan mulih.

8 ἰδόντες δὲ, οἱ ὄχλοι ἐφοβήθησαν, καὶ ἐδόξασαν
 sasampunipun-mirsani nanging, para- tiyang-kathah sami-ajrih, lan sami-ngluhuraken
[G3708](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3793](#) [G5399](#) [G2532](#) [G1392](#)
 τὸν Θεόν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς
 - Gusti-Allah, - ingkang-sampun-maringi pangwaos makaten dhateng-
[G3588](#) [G2316](#) [G3588](#) [G1325](#) [G1849](#) [G5108](#) [G3588](#)
 ἀνθρώποις.
 para-manungsa.
[G0444](#)

| Wong akeh bareng padha ndeleng bab iku, padha wedi lan banjur padha ngluhurake Gusti Allah, kang wus paring panguwasa nganti samono marang manungsa.

- 9 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄνθρωπον
 Lan nalika-langkung - Gusti-Yésus saking-ngriku, mirsani tiyang
[G2532](#) [G3855](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1564](#) [G3708](#) [G0444](#)
- καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Μαθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει
 ingkang-lenggah wonten-ing - papan-pajeg, Matéus namanipun, lan ngandika
[G2521](#) [G1909](#) [G3588](#) [G5058](#) [G3156](#) [G3004](#) [G2532](#) [G3004](#)
- αὐτῷ, Ἀκολουθεῖ μοι. καὶ ἀναστὰς, ἠκολούθησεν
 dhumateng-piyambakipun, Ndhèrèkna Aku. Lan sasampunipun-jumeneng, ndhèrèk
[G0846](#) [G0190](#) [G1473](#) [G2532](#) [G0450](#) [G0190](#)
- αὐτῷ.
 Panjenenganipun.
[G0846](#)

Bareng Gusti Yesus nglajengake tindake, banjur mirsa wong kang jenenge Mateus linggih ing pabeyan, iku nuli dipangandikani: "Melua Aku!" Mateus banjur ngadeg lan ndherekake Panjenengane.

- 10 Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ
 Lan kedadosan Panjenenganipun nalika-lenggah-dhahar wonten-ing - griya, lan
[G2532](#) [G1096](#) [G0846](#) [G0345](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3614](#) [G2532](#)
- ἰδοὺ, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ, ἐλθόντες,
 lah, kathah para-juru-pajeg lan tiyang-dosa, sasampunipun-rawuh,
[G3708](#) [G4183](#) [G5057](#) [G2532](#) [G0268](#) [G2064](#)
- συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.
 sami-lenggah-sesarengan kaliyan- Gusti-Yésus lan - para-siswa Panjenenganipun.
[G4873](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#)

Kacarita nalika Gusti Yesus lenggah dhahar ana ing omahe, ana juru-mupu-beya akeh lan wong-wong dosa kang padha teka ndherek dhahar kalawan Gusti Yesus dalasan para sakabate.

- 11 καὶ ἰδόντες, οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς
 lan sasampunipun-mirsani, para- tiyang-Farisi ngandika dhateng- para-siswa
[G2532](#) [G3708](#) [G3588](#) [G5330](#) [G3004](#) [G3588](#) [G3101](#)
- αὐτοῦ, Διὰ τί, μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ
 Panjenenganipun, Kénging- menapa, sesarengan-kaliyan - para-juru-pajeg lan
[G0846](#) [G1223](#) [G5101](#) [G3326](#) [G3588](#) [G5057](#) [G2532](#)
- ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν?
 tiyang-dosa nedha - guru panjenengan?
[G0268](#) [G2068](#) [G3588](#) [G1320](#) [G4771](#)

Bareng para wong Farisi weruh kang mangkono iku, banjur kandha marang para sakabate: "Yagene gurumu kok mangan bebarengan karo juru-mupu-beya lan wong dosa?"

- 12 ὁ δὲ ἀκούσας, εἶπεν, Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ
 - nanging sasampunipun-mireng, ngandika, Mboten betah gadhah ingkang-
[G3588](#) [G1161](#) [G0191](#) [G3004](#) [G3756](#) [G5532](#) [G2192](#) [G3588](#)
- ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.
 sami-kuwat dhateng-dhokter, nanging ingkang- gerah sakit.
[G2480](#) [G2395](#) [G0235](#) [G3588](#) [G2560](#) [G2192](#)

Gusti Yesus mireng, nuli ngandika: "Wong waras iku ora butuh dhukun, sing butuh iku wong sing lara.

- 13 πορευθέντες δὲ, μάθετε τί ἐστίν, Ἔλεος θέλω, καὶ
 Tindaka nanging, sinaonipun menapa punika, Kawelasan Aku-kepengin, lan
[G4198](#) [G1161](#) [G3129](#) [G5101](#) [G1510](#) [G1656](#) [G2309](#) [G2532](#)
- οὐ θυσίαν: οὐ γὰρ ἤλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοῦς.
 sanes kurban: sanes amargi Aku-rawuh nimbali tiyang-mursid, nanging tiyang-dosa.
[G3756](#) [G2378](#) [G3756](#) [G1063](#) [G2064](#) [G2564](#) [G1342](#) [G0235](#) [G0268](#)

Wis, padha sumingkira, padha pindengen isining pangandika, kang surasane: Kang Sunkarsakake iku dudu kurban, nanging kawelasan. Sabab tekaKu iki ora ngundang wong sampurna, nanging wong dosa.”

- 14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέγοντες,
 Lajeng sami-sowan dhumateng-Panjenenganipun para-siswa Yohanes, ngandika,
[G5119](#) [G4334](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3101](#) [G2491](#) [G3004](#)
- Διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν «πολλά», οἱ
 Kénging- menapa kula-sedaya lan para-tiyang-Farisi sami-siyam kathah, para-
[G1223](#) [G5101](#) [G1473](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5330](#) [G3522](#) [G4183](#) [G3588](#)
- δὲ μαθηταὶ σου οὐ νηστεύουσιν?
 nanging siswa Panjenengan mboten sami-siyam?
[G1161](#) [G3101](#) [G4771](#) [G3756](#) [G3522](#)

Kacarira para sakabate Nabi Yokanan padha sowan ing ngarsane Gusti Yesus, lan munjuk: “Kawula kaliyan tiyang Farisi sami netepi siyam, nanging para sakabat Paduka kok boten?”

- 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται
 lan ngandika dhumateng-piyambakipun-sedaya - Gusti-Yésus, Punapa saged
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3361](#) [G1410](#)
- οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ’ ὅσον μετ’
 para-para-putra - sasana-pangantèn prihatos nalika saweg sesarengan-kaliyan
[G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G3567](#) [G3996](#) [G1909](#) [G3745](#) [G3326](#)
- αὐτῶν ἐστίν ὁ νυμφίος? ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι
 piyambakipun-sedaya punika - pangantèn-kakung? badhé-rawuh nanging dinten
[G0846](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3566](#) [G2064](#) [G1161](#) [G2250](#)
- ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ’ αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε
 manawi kapundhut saking piyambakipun-sedaya - pangantèn-kakung, lan lajeng
[G3752](#) [G0522](#) [G0575](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3566](#) [G2532](#) [G5119](#)
- νηστεύσουσιν.
 badhé-sami-siyam.
[G3522](#)

Paring wangsulane Gusti Yesus: “Apa para mitrane temanten lanang bisa susah sajroning temantene isih ana? Nanging bakal ana wektune, temanten iku kapethal saka ing antarane, ing kono bakal padha pasa.

- 16 οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκου ἀγνάφου ἐπὶ
 mboten-wonten-tiyang nanging masangaken tambalan saking-kain énggal wonten-ing
[G3762](#) [G1161](#) [G1911](#) [G1915](#) [G4470](#) [G0046](#) [G1909](#)
- ἱματίῳ παλαιῷ; αἶρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ
 rasukan lawas; mendhet amargi - isèn-isèn punika saking - rasukan, lan
[G2440](#) [G3820](#) [G0142](#) [G1063](#) [G3588](#) [G4138](#) [G0846](#) [G0575](#) [G3588](#) [G2440](#) [G2532](#)
- χεῖρον σχίσμα γίνεται.
 langkung-awon suwèk dados.
[G5501](#) [G4978](#) [G1096](#)

Lan uga ora ana wong nambal sandhangan lawas nganggo suwekan anyar, awit tambalane iku bakal nyuwekake sandhangan mau, temahan malah saya amba amohe.

- 17 οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς; εἰ
lan-ugi-mboten ngisèni anggur énggal dhateng impes lawas; menawi
[G3761](#) [G0906](#) [G3631](#) [G3501](#) [G1519](#) [G0779](#) [G3820](#) [G1487](#)
- δὲ μή' ἔγε ῥήγγυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ
nanging mboten, bedhah – impes–impes, lan – anggur kawutahaken, lan
[G1161](#) [G1490](#) [G4486](#) [G3588](#) [G0779](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3631](#) [G1632](#) [G2532](#)
- οἱ ἀσκοί ἀπόλλυνται. ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς
– impes–impes risak. Nanging ngisèni anggur énggal dhateng impes
[G3588](#) [G0779](#) [G0622](#) [G0235](#) [G0906](#) [G3631](#) [G3501](#) [G1519](#) [G0779](#)
- καινοὺς, καὶ ἀμφοτέροι συντηροῦνται.
énggal, lan kekalih sami–kawilujengaken.
[G2537](#) [G2532](#) [G0297](#) [G4933](#)

Mangkono anggur kang anyar iku ora diwadhahi ing impes kang lawas, amarga yen mangkono impese mesthi bedhah, anggure banjur wutah impese rusak. Nanging anggur kang anyar iku diwadhahi ing impes anyar, dadi loro-lorone tetep kanggo ing gawe.”

- 18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ, ἄρχων
Punika Panjenenganipun nalika-ngandika dhumateng–piyambakipun–sedaya, lah, pangageng
[G3778](#) [G0846](#) [G2980](#) [G0846](#) [G3708](#) [G0758](#)
- εἷς ἔλθων, προσεκύνει αὐτῷ, λέγων, ὅτι
satunggal sasampunipun–rawuh, sujud dhumateng–Panjenenganipun, ngandika, bilih
[G1520](#) [G2064](#) [G4352](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3754](#)
- Ἦ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν; ἀλλὰ ἔλθων, ἐπίθεσ
– anak–èstri kula saweg sampun–séda; nangning sasampunipun–rawuh, tumpangna
[G3588](#) [G2364](#) [G1473](#) [G0737](#) [G5053](#) [G0235](#) [G2064](#) [G2007](#)
- τὴν χεῖρά σου ἐπ’ αὐτήν, καὶ ζήσεται.
– asta Panjenengan wonten–ing piyambakipun, lan badhé–gesang.
[G3588](#) [G5495](#) [G4771](#) [G1909](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2198](#)

Sajrone Gusti Yesus ngandika mangkono iku, nuli ana lelurahing papan pangibadah kang sowan lan matur: “Anak kawula estri saweg kemawon tilar donya ewasamanten Paduka mugè karsaa rawuh saha numpang asti, tamtu badhe gesang malih.”

- 19 καὶ ἐγερθεῖς, ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθει αὐτῷ, καὶ οἱ
lan sasampunipun–jumeneng, – Gusti–Yésus ndhèrèkaken piyambakipun, lan para–
[G2532](#) [G1453](#) [G3588](#) [G2424](#) [G0190](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#)
- μαθηταὶ αὐτοῦ.
siswa Panjenenganipun.
[G3101](#) [G0846](#)

Gusti Yesus banjur jumeneng sarta tedhak bebarengan karo lurah mau kanthi para sakabate.

- 20 Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα
Lan lah, tiyang–èstri ingkang–gerah–getih kalih–welas taun, sasampunipun–nyedhak
[G2532](#) [G3708](#) [G1135](#) [G0131](#) [G1427](#) [G2094](#) [G4334](#)
- ὄπισθεν, ἦψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ.
saking–wingking, ndemèk – gombyoking – rasukan Panjenenganipun.
[G3693](#) [G0680](#) [G3588](#) [G2899](#) [G3588](#) [G2440](#) [G0846](#)

Nalika iku ana wong wadon kang lara nggrajag getih wus rolas tahun lawase, kang nyedhaki Gusti Yesus saka ing buri lan demek gombyoking jubahe.

- 21 ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ, Ἐὰν μόνον ἄψωμαι τοῦ
 ngandika amargi wonten-ing manahipun-piyambak, Menawi namung ndemèk -
[G3004](#) [G1063](#) [G1722](#) [G1438](#) [G1437](#) [G3440](#) [G0680](#) [G3588](#)
- ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι.
 rasukan Panjenenganipun, kula-badhé-saras.
[G2440](#) [G0846](#) [G4982](#)

| Amarga duwe osik mangkene: "Angger aku bisa ndemek jubahe, mesthi waras."

- 22 ὁ δὲ Ἰησοῦς, στραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτήν, εἶπεν,
 - nanging Gusti-Yésus, sasampunipun-minger lan mirsani piyambakipun, ngandika,
[G3588](#) [G1161](#) [G2424](#) [G4762](#) [G2532](#) [G3708](#) [G0846](#) [G3004](#)
- Θάρσει, θύγατερ; ἢ πίστις σου σέσωκέν
 Tatanena-manahipun, putra-èstri; - kapitadosan panjenengan sampun-nylametaken
[G2293](#) [G2364](#) [G3588](#) [G4102](#) [G4771](#) [G4982](#)
- σε. καὶ ἐσώθη ἢ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
 panjenengan. Lan saras - tiyang-èstri saking - wekdal punika.
[G4771](#) [G2532](#) [G4982](#) [G3588](#) [G1135](#) [G0575](#) [G3588](#) [G5610](#) [G1565](#)

| Nanging Gusti Yesus banjur minger, mirsani wong wadon iku mau sarta ngandika: "Dienak atimu, ngger, pangandemu kang marasake kowe." Wiwit ing nalika iku wong wadon mau dadi waras.

- 23 καὶ ἔλθων ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος,
 lan sasampunipun-rawuh - Gusti-Yésus dhateng - griya - pangageng,
[G2532](#) [G2064](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3614](#) [G3588](#) [G0758](#)
- καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον,
 lan mirsani para-tiyang-nyuling lan - tiyang-kathah ingkang-ribut,
[G2532](#) [G3708](#) [G3588](#) [G0834](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3793](#) [G2350](#)

| Bareng Gusti Yesus rawuh ing omahe lelurah mau, sarta mirsa penyuling lan wong akeh kang padha ribut,

- 24 ἔλεγεν, Ἀναχωρεῖτε. οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει.
 ngandika, Sumingkira. sanes amargi sampun-séda - laré-èstri, nanging saré.
[G3004](#) [G0402](#) [G3756](#) [G1063](#) [G0599](#) [G3588](#) [G2877](#) [G0235](#) [G2518](#)
- καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.
 Lan sami-gumujeng Panjenenganipun.
[G2532](#) [G2606](#) [G0846](#)

| banjur ngandika: "Wis, padha sumingkira; bocahe ora mati, mung lagi turu." Nanging wong-wong padha nggeguyu Panjenengane.

- 25 ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν, ἐκράτησεν τῆς
 nalika nanging dipun-usir - tiyang-kathah, sasampunipun-mlebet, nyepeng -
[G3753](#) [G1161](#) [G1544](#) [G3588](#) [G3793](#) [G1525](#) [G2902](#) [G3588](#)
- χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον.
 asta piyambakipun, lan tangi - laré-èstri.
[G5495](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1453](#) [G3588](#) [G2877](#)

| Sawise wong akeh iku padha sumingkir, Gusti Yesus nuli lumebet sarta ngasta tangane si bocah. Bocahe banjur tangi.

- 26 καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὄλην τὴν γῆν ἐκείνην.
 lan sumebar - pawarta punika dhateng saindhenging - tlatah punika.
[G2532](#) [G1831](#) [G3588](#) [G5345](#) [G3778](#) [G1519](#) [G3650](#) [G3588](#) [G1093](#) [G1565](#)

| Pawartane lelakon iku banjur sumebar ing satanah kono kabeh.

- 27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν <αὐτῷ>
 Lan nalika-langkung saking-ngriku - Gusti-Yésus, ndhèrèk Panjenenganipun
[G2532](#) [G3855](#) [G1564](#) [G3588](#) [G2424](#) [G0190](#) [G0846](#)
- δύο τυφλοὶ, κρίζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὸς Δαυίδ.
 kalih tiyang-wuta, sami-sesambat lan ngandika, Kawelasana kula-sedaya, Putra Daud.
[G1417](#) [G5185](#) [G2896](#) [G2532](#) [G3004](#) [G1653](#) [G1473](#) [G5207](#) [G1138](#)

Nalika Gusti Yesus nglajengake tindake saka ing kono, ana wong wuta loro padha nututi lan nguwuh-uwuh, unjuko: "Dhuh, tedhakipun Sang Prabu Dawud, kawula mugè Paduka welasi."

- 28 ἔλθοντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσῆλθον
 sasampunipun-rawuh nanging dhateng - griya, sowan
[G2064](#) [G1161](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3614](#) [G4334](#)
- αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει
 dhumateng-Panjenenganipun para-tiyang-wuta, lan ngandika
[G0846](#) [G3588](#) [G5185](#) [G2532](#) [G3004](#)
- αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο
 dhumateng-piyambakipun-sedaya - Gusti-Yésus, Punapa-pitados bilih Aku-saged punika
[G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G4100](#) [G3754](#) [G1410](#) [G3778](#)
- ποιῆσαι? λέγουσιν αὐτῷ, Naί, Κύριε.
 nindakaken? Ngandika dhumateng-Panjenenganipun, Inggih, Gusti.
[G4160](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3483](#) [G2962](#)

Bareng Gusti Yesus wus lumebet ing dalem, wong wuta mau padha ngadhep ing ngarsane, tumuli padha dipangandikani dening Gusti Yesus: "Apa kowe padha ngandel yen Aku bisa nindakake mangkono?" Atur wangsulane: "Inggih, Gusti kawula sami pitados."

- 29 τότε ἦψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων, Κατὰ τὴν
 lajeng ndemèk - mripat piyambakipun-sedaya, ngandika, Miturut -
[G5119](#) [G0680](#) [G3588](#) [G3788](#) [G0846](#) [G3004](#) [G2596](#) [G3588](#)
- πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν.
 kapitadosan panjenengan katetepana dhumateng-panjenengan.
[G4102](#) [G4771](#) [G1096](#) [G4771](#)

Banjur padha didumuki mripate sarta dipangandikani: "Padha katekana kaya kang dadi pangandelmu."

- 30 καὶ ἠνέωχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί; καὶ ἐνεβριμήθη
 lan kabikak piyambakipun-sedaya - mripat; lan ngélingaken-kanthi-keras
[G2532](#) [G0455](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3788](#) [G2532](#) [G1690](#)
- αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ὅρατε
 dhumateng-piyambakipun-sedaya - Gusti-Yésus, ngandika, Mirsanana
[G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G3708](#)
- μηδεὶς γινωσκέτω.
 sampun-ngantos-tiyang sumerep.
[G3367](#) [G1097](#)

Mripate banjur kaelekake. Banjur padha diwanti-wanti: "Poma, aja nganti bab iki kaweruhan ing wong."

- 31 οἱ δὲ ἐξελθόντες, διεφήμισαν αὐτὸν ἐν
 para-nanging sasampunipun-medal, nyebaraken Panjenenganipun wonten-ing
[G3588](#) [G1161](#) [G1831](#) [G1310](#) [G0846](#) [G1722](#)
- ὅλη τῇ γῆ ἐκείνη.
 saindhenging - tlatah punika.
[G3650](#) [G3588](#) [G1093](#) [G1565](#)

Ewasemono saundure tumuli padha nyuwurake Panjenengane ana ing sawratane tanah kono kabeh.

- 32 Αὐτῶν δὲ ἔξερχομένων, ἰδοὺ, προσήνεγκαν
Piyambakipun-sedaya nanging nalika-medal, lah, tiyang-ngaturaken
[G0846](#) [G1161](#) [G1831](#) [G3708](#) [G4374](#)

αὐτῶ <ἄνθρωπον> κωφὸν, δαιμονιζόμενον.
dhumateng-Panjenenganipun tiyang bisu, kesurupan-dhemit.
[G0846](#) [G0444](#) [G2974](#) [G1139](#)

Saundure wong-wong mau banjur ana wong bisu kapanjangan dhemit kang disowanake ing ngarsane.

- 33 καὶ ἐκβλήθέντος τοῦ δαιμονίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός.
lan sasampunipun-kawusanaken - dhemit, saged-wicanten - tiyang-bisu.
[G2532](#) [G1544](#) [G3588](#) [G1140](#) [G2980](#) [G3588](#) [G2974](#)

καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως
Lan sami-gumun para- tiyang-kathah, ngandika, Dèrèng-naté katingal makaten
[G2532](#) [G2296](#) [G3588](#) [G3793](#) [G3004](#) [G3763](#) [G5316](#) [G3779](#)

ἐν τῷ Ἰσραήλ.
wonten-ing - Israèl.
[G1722](#) [G3588](#) [G2474](#)

Bareng dhemite wus ditundhung, kang bisu mau bisa caturan. Wong-wong padha kaeraman kabeh, pangucapè:
"Kang kaya mangkono iku durung tau kalakon ana ing tanah Israel."

- 34 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων
para- nanging tiyang-Farisi ngandika, Mawi - pangageng - para-dhemit
[G3588](#) [G1161](#) [G5330](#) [G3004](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0758](#) [G3588](#) [G1140](#)

ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.
nundhung - para-dhemit.
[G1544](#) [G3588](#) [G1140](#)

Nanging ujare para wong Farisi: "Anggone nundhungi dhemit iku kanthi panguwasane panggedhening para dhemit."

- 35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας,
Lan ngubengi - Gusti-Yésus - kutha-kutha sedaya lan - désa-désa,
[G2532](#) [G4013](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3588](#) [G4172](#) [G3956](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2968](#)

διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων
mucal wonten-ing - sinagogé-sinagogé piyambakipun-sedaya, lan nggelaraken
[G1321](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4864](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2784](#)

τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπέυων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
- Injil - Kratoning-Swarga, lan nyarasaken sadaya sakit lan sadaya
[G3588](#) [G2098](#) [G3588](#) [G0932](#) [G2532](#) [G2323](#) [G3956](#) [G3554](#) [G2532](#) [G3956](#)

μαλακίαν.
sesakit.
[G3119](#)

Gusti Yesus tumuli tindak njajah kutha lan desa, paring piwulang ana ing papan-papan pangibadah sarta nggelarake Injil Kratoning Allah, apadene nyarasake sakabehing lelara lan memala.

- 36 Ἰδὼν Sasampunipun-mirsani δὲ nanging τοὺς ὄχλους, tiyang-kathah, ἔσπλαγχνίσθη trenyuh-ing-galih περὶ tumrap
[G3708](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3793](#) [G4697](#) [G4012](#)
- αὐτῶν, piyambakipun-sedayu, ὅτι amargi ἦσαν sami ἔσκυλμένοι sayah καὶ lan ἔρριμμένοι, kasawang-sawang, ὡσεὶ kados πρόβατα wedhus
[G0846](#) [G3754](#) [G1510](#) [G4660](#) [G2532](#) [G4496](#) [G5616](#) [G4263](#)
- μὴ ἔχοντα ποιμένα. mboten gadhah pangèn.
[G3361](#) [G2192](#) [G4166](#)

| Mirsa wong akeh iku, trenyuh banget panggalihe marga saka welas; awit wong-wong mau padha katon sayah lan ora kopen kaya wedhus kang ora ana pangone.

- 37 τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Ὅ μὲν θερισμὸς πολὺς, lajeng ngandika dhateng- para-siswa Panjenenganipun, - pancèn panèn kathah,
[G5119](#) [G3004](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3303](#) [G2326](#) [G4183](#)
- οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι; para- nanging tiyang-nyambut-damel sekedhik;
[G3588](#) [G1161](#) [G2040](#) [G3641](#)

| Banjur ngandika marang para sakabate: "Panene gedhe, nanging kang derep mung sathithik.

- 38 δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ nyuwuna mila dhateng- Gusti - panèn, supados ngirim
[G1189](#) [G3767](#) [G3588](#) [G2962](#) [G3588](#) [G2326](#) [G3704](#) [G1544](#)
- ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. tiyang-nyambut-damel dhateng - panèn Panjenenganipun.
[G2040](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2326](#) [G0846](#)

| Mulane padha nyuwuna marang Kang Kangungan panen, supaya karsaa maringi wong derep kanggo panenane iku."